

FOTOS: POL CUICALA

EL CASTELL DE MONTSONÍS

UNA PASSEJADA PELS QUASI MIL ANYS D'HISTÒRIA D'UNA DE LES JOIES DE LA RUTA DELS CASTELLS DEL SIÓ

Els dos quilòmetres que separen Artesa de Segre del petit poble de Montsonís són una palpitant aproximació al passat. Retallada sobre el turó on reposa, la imponent silueta d'un castell es fa més evident a cada pas evocant-nos èpoques llunyanes en què tota mena de personatges s'hi acostaven a peu o a galop amb intencions ben diverses. El seu aspecte vigorós i saludable, i la bandera hissada al capdamunt de la torre de l'homenatge, no només ens revelen que el castell segueix habitat, sinó que, gairebé mil anys després de la seva construcció, manté viu l'esperit dels qui desafien l'inexorable pas del temps. Però el camí recorregut no ha

estat fàcil. Ha calgut l'esforç i la dedicació de molta gent perquè qualsevol de nosaltres pugui acostar-s'hi i descobrir els secrets més ben amagats.

TEMPS DE RECONQUESTA

Per trobar l'origen d'aquest castell cal remuntar-se a l'època en què el conflicte entre moros i cristians era candent. A principis del segle XI, i

després d'intensos combats, el comte d'Urgell, Ermengol II el Pelegrí, aconseguia recuperar un conjunt de terres que, en aquell moment, estaven en mans musulmanes. Amb l'objectiu de protegir-les i d'iniciar una ràpida repoblació del territori amb cristians provinents de la Catalunya Vella, va manar construir, l'any 1024, una fortalesa a

Montsonís, un indret situat a cavall d'un turó sobre el riu Segre amb un domini excepcional del conjunt de la plana. La seva ubicació estratègica, sumada a la d'altres castells aixecats a la zona per altres comtes, resultaria clau a l'hora de defensar la frontera entra la Catalunya Vella i la Nova durant cent vint-i-cinc anys, fins a la conquesta definitiva de Lleida, l'any 1149. El castell de Montsonís s'ha mantingut en poder de la descendència d'un dels primers que hi van posar els peus, Arnau Mir de Tost: el

LA VANGUARDIA

'ELS NOSTRES CASTELLS'

Cada primer divendres de mes **La Vanguardia** i la **Fundació Castells Culturals de Catalunya** us conviden a conèixer per mitjà de les planes del **Castells Culturals de Catalunya** els castells catalans més atractius. Aquesta secció, que hem anomenat "Els nostres castells", es proposa donar-vos a conèixer la història d'aquestes fortificacions, els personatges que les van habitar, les guerres de què van ser testimonis, les activitats que s'hi celebren actualment, quan s'hi poden fer visites guiades... I també trobareu en aquestes planes informació pràctica, com ara restaurants i hotels de la zona, per aprofitar al màxim la vostra visita al castell i convertir-la en una escapada de cap de setmana ideal per als amants de la història i la natura.

El proper castell que publicarem (dv. 4/7) serà el Castell del Rei, a Tarragona.

AGENDA

Activitats als castells al juny

CONFERÈNCIA: "RUTA CASTELLS DEL SIÓ: UNA OPORTUNITAT PER AL TERRITORI"

Lloc: Castell de Montsonís. **Data:** 12 de juny. ⌚ 19 h. **Conferenciant:** Ramon Orpinell Vilarroig, director gerent de la Fundació Castells Culturals de Catalunya.

Programa d'actes:

19 h. Benvinguda als convidats.
19.15 h. Inici conferència.
20 h. Copa de vi.
20.30 h. Fi de l'acte.

CONCERT DE CANÇONS I MÚSICA DEL MODERNISME CATALÀ

Lloc: Castell de la Geltrú. **Data:** 20 de juny. ⌚ 22 h. A càrrec de Margarida Lladó (mezzosoprano), Montserrat Gascón (flauta travessera) i Xavier Coll (guitarra).

EXPOSICIÓ 'SALVADOR DALÍ I LES REVISTES'

Lloc: Púbol Casa-Museu Castell Gala Dalí. **Data:** Juny. ⌚ De 10 a 17 h. Mostra que dona a conèixer la relació peculiar que el pintor va establir amb els periodistes i també com ell mateix es va manifestar en les pàgines de diaris i revistes com a artista i creador. Aplega 74 revistes i diaris i tres intervencions directes de Dalí sobre paper imprès.

més gran senyor de la guerra que va tenir el territori català durant l'alta edat mitjana i un dels responsables de la consolidació del comtat d'Urgell com un dels més influents de l'època. Els seus descendents, senyors del castell de Montsonís durant trenta generacions, han estat protagonistes de tota mena de fets heroics que han anat marcant la dilatada història del nostre país.

UNA INICIATIVA PIONERA

Però, curiosament, és en aquests darrers anys que aquesta joia del segle XI en perfecte estat de conservació ha cobrat un merescut i destacat protagonisme. La revifalla de la fortalesa de Montsonís ha estat possible gràcies a l'actual senyor del castell, Carles de Montoliu, baró de l'Albi. Al capdavant de la Fundació Castells Culturals de Catalunya, i fent honor al caràcter inconformista i lluitador dels seus avantpassats, el trentè senyor de Montsonís està immers en la lluita per la supervivència i la conservació dels castells catalans.

UN PATRIMONI A L'ABAST

En aquest sentit, el fet que el baró de l'Albi decidís obrir casa seva al públic i permetre les visites guiades (fou el primer castell de propietat privada que es va obrir al públic a Espanya), ha generat una dinàmica oberturista en altres castells privats, que convida a ser optimistes en relació amb la gestió adequada d'aquest immens patrimoni cultural. Gràcies a aquesta iniciativa pionera, durant la visita a Montsonís gaudireu, a més de les explicacions del guia, del plaer de submergir-vos en l'interior d'un castell ple de sorpreses suggerents que, de ben segur, us faran viatjar en el temps.

ELS CASTELLS DEL SIÓ

L'objectiu de la Fundació Castells Culturals de Catalunya és promoure diferents accions i activitats culturals a fi de facilitar el coneixement públic dels vora dos mil castells que hi ha repartits per tot el territori. En aquesta línia, una de les darreres i més engrescado-

ARMADURES I ESCUTS
En aquests interiors els seus habitants es devien sentir tan protegits com nosaltres impressionats.

TRES RACONS PER DESCOBRIR

UN CASTELL AMB PRESÓ, FORN, ESSLÉSIA...

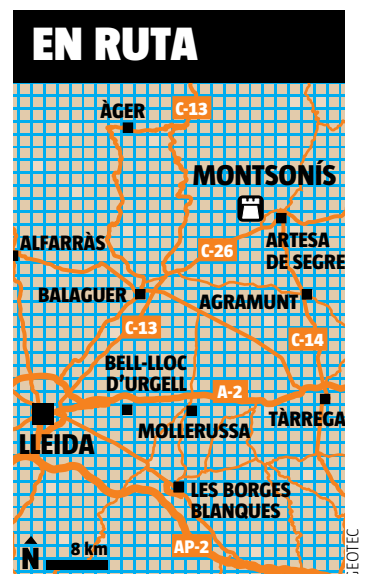
Durant la visita podreu contemplar autèntiques joies com els tapissos del saló dels avantpassats o descobrir l'accés a passadissos secrets. L'oratori privat per seguir els oficis, el forn de pa, el celler, la sala d'armes o la presó, amb les cadenes encara fixades a la paret, són alguns dels molts al·licients que ofereix l'interior del castell.

res idees de la fundació és donar la importància que mereix a la Ruta dels Castells del Sió. A l'entorn d'aquest riu –d'uns setanta quilòmetres de llargària i que travessa la Segarra, l'Urgell i la Noguera–, s'hi apleguen diversos castells, entre els quals hi ha el de Montsonís, que van constituir

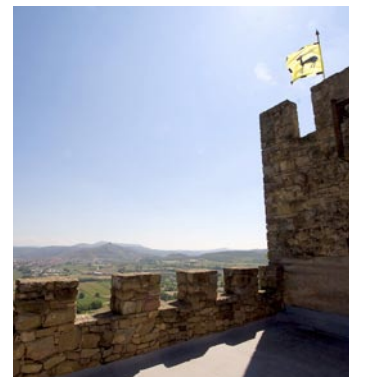
una autèntica xarxa defensiva del territori dels segles X al XII. La potenciació d'aquesta ruta suposa la consolidació d'un projecte intercomarcal que coincideix de ple amb les línies frontereres que es creen a la Marca Superior cap a finals del segle X i principis de l'XI, i que dibuixen un

paisatge històric i monumental molt característic. No us ho perdeu. Els castells de la ruta del Sió que ja disposen de visites guiades són, a més de Montsonís, el de Montclar, a l'Urgell, i els de Florejacs, les Pallargues i Vicfred, a la Segarra.

CARLES PADRÓ

INFORMACIÓ TURÍSTICA
Fundació Castells Culturals de Catalunya. ☎ 973 40 20 45, www.castellscatalunya.com.
Castells de Lleida. ☎ 973 40 02 65, www.castellsdelleida.com.

COM S'HI ARRIBA
En cotxe des de Barcelona. Per l'A-2 en direcció a Lleida, agafeu la sortida 517 i aneu fins a Agramunt per l'L-303. Creueu el poble i seguiu per la C-14 fins a Artesa de Segre. Quan hi arribeu, un trencall du a Montsonís. Recomanem deixar el cotxe a l'entrada del poble i continuar a peu.

PER MENJAR
Degustacions La Botiga de Montsonís. Major, 7-9. ☎ 973 40 20 45 i 639 32 01 17. € 20. www.botigamontsonis.com.

PER DORMIR
Casa Alejandro. Major, 14. Montsonís. ☎ 973 40 02 65. € 56,60 euros l'habitació doble. www.casaalejandro.com.
Allotjament rural Cal Valeri. Major, 8. Montsonís. ☎ 973 40 20 45. www.calvaleri.com.